

INFORMATIEVE NOTA

M&E

Nathalie Holvoet
BOS-PRSP

Universiteit
Antwerpen

STRUCTUUR VAN DE NOTA

Voorafgaand: bedoeling van de nota + samenvatting

I. Appetizer

I.1. Definities

I.2. Objectieven van M&E + institutionele implicaties

II. De nieuwe hulpinstrumenten en M&E

II.1. Belang van M&E binnen het nieuwe hulpparadigma

II.2. M&E hervormingsagenda voor donoren en recipiënten

III. Hervormingsagenda in de praktijk

III.1. Recipiënten

III.2. Donoren

IV. Naar een mogelijke oplossing: twin-track procesbenadering

IV.1. Focus op recipiëntensysteem: diagnose en capaciteitsopbouw

IV.2. Complementaire M&E processen

Bibliografie

Annexes

I. APPETIZER: ALGEMENE³ BASISPRINCIPES

I.1. DEFINITIES

Verschillen tussen monitoring en evaluatie:

- Monitoring: eerder beschrijvend; focus op doelmatigheid (werden de vooropgestelde targets bereikt?) = focus op 'stocks'
- Evaluatie: analytisch; focus op 'causaliteit', causale relaties tussen opeenvolgende schakels = focus op 'flows'
- M&E: zijn niet identiek, wel complementair

I. APPETIZER

I.2. OBJECTIEVEN VAN M & E

	Accountability	Feedback & lessons- learning
Verschillende principes	Onafhankelijkheid, betrouwbaarheid (impartiality, independence, credibility)	Bruikbaarheid (utility)
Verschillende methodologie	Externe validiteit Representatieve steekproef Generaliseren	Interne validiteit Inzoomen op welbepaalde aspecten (onverwachte uitkomsten, pilootprojecten)
Verschillende uitbouw institutionele structuur	Strikte scheiding van evaluatie en implementatiefunctie (dus expliciete aandacht nodig om feedback te verhogen)	Minder strakke scheiding van evaluatie en implementatiefunctie (dus expliciete aandacht om onafhankelijkheid te verhogen)
Actoren betrokken (type evaluatie)	Externe evaluatie (minimale betrokkenheid 'implementatieniveau')	Maximale betrokkenheid van implementatieniveau Interne evaluatie zelfevaluatie

II. NIEUWE HULPINSTRUMENTEN EN M&E

II.1. BELANG VAN M&E BINNEN NIEUW HULPPARADIGMA

Nieuw hulpparadigma: catalysator M&E

- realisatie van basisprincipes (en zeker duurzaamheid) is afhankelijk van goede M&E, met aandacht voor accountability & feedback:
 - Evidence-based, lerende iteratieve benadering (APR) (feedback naar beleid)
 - Resultaatsgerichte benadering (MTEF) (accountability-functie tussen verschillende ministeries)
 - Participatieve benadering (accountability-functie door externe onafhankelijke actoren) (aanbod en vraag M&E door externe onafhankelijke actoren)

MAAR NIEUW HULPPARADIGMA: OOK VEELEISENDE HERVORMINGSAGENDA M&E VOOR DONOREN EN RECIPIENTEN

II. NIEUWE HULPINSTRUMENTEN EN M&E

II.2. HERVORMINGSAGENDA M&E

- Donoren: Harmonisatie en Alignment
 - coördinatie, rationalisatie, informatieuitwisseling (harmonisatie)
 - vertrouwen en gebruik maken van recipiëntenM&E (alignment)
- Recipiënten: uitbouwen van een resultaatgericht M&E systemen
- Hervormingsagenda: onlosmakelijk verbonden; inherent chicken and egg dilemma

III. M&E HERVORMINGSAGENDA: VASTSTELLINGEN IN DE PRAKTIJK

III.1. DE RECIPIENTEN

- Algemeen: bijzonder moeizaam, CDF-principe minste voortgang
- Fragmentarische benadering:
 - focus op: inputniveau (PFM), methodologische aspecten (dataverzameling, indicatoren);
 - minste vooruitgang: globale beleid, institutionele en organisatorische aspecten

III.1.1. Beleid, Institutionele, Organisatorische aspecten

- geen verwijzing naar de basisprincipes (onafhankelijkheid, bruikbaarheid) bij de uitbouw van het systeem (onafhankelijkheid: gevoelig!, zie ook weinig aandacht voor rol van nationale onafhankelijke actoren)
- Mate van horizontale en verticale integratie en taakverdeling onduidelijk
- Nadruk op monitoring ten koste van evaluatie (gevolgen voor analytische kwaliteit van de rapportage)

III. M&E HERVORMINGSAGENDA: VASTSTELLINGEN IN DE PRAKTIJK

III.1.2. Methodologische aspecten

- meeste aandacht naar indicatoren en targets
 - Weinig integratie van indicatoren in causale ketting, zie probleem van de missing middle (acties lijken niet opgebouwd aan hand van programmatheorie; probleem vanaf de planning, later uiteraard ook bij M&E: low evaluability)
- Gevolgen voor rapportage (lage analytische kwaliteit)

III. M&E HERVORMINGSAGENDA: VASTSTELLINGEN IN DE PRAKTIJK

III.1.3. Participatie van niet-overheidsactoren

- Betrokkenheid van CSO daalt doorheen het proces
- Meer nadruk op cso als (gecontroleerd) aanbod dan als vraagzijde (!onafhankelijkheid)
- Weinig aandacht voor parlement, rekenkamer, universiteiten (wel voor semi-overheidsinstellingen)

III.1.4. Kwaliteit en Capaciteit

- Kwaliteit van de outputs (APR): eerder beschouwd als zwak, vooral betreffende analytische kwaliteit
- Actieplannen ter remediëring: technisch en methodologisch, minder institutioneel

III. M&E HERVORMINGSAGENDA: VASTSTELLINGEN IN DE PRAKTIJK

III.2. DONOREN

- Weinig info: niet in PRSP (niet over participatie van donoren aan overheidsM&E; niet over H&A projectniveau)
- MAAR toch invloed van donoren op recipiënten: zie parallellisme tussen wat donoren benadrukken en fragmentarische ontwikkeling op het terrein:
 - Nadruk op inputs (PFM) en op finale uitkomsten (MDG)
 - Datacollectie (statistische diensten)
- Weinig voortgang inzake H&A projecten: 30% beheerd door nationale actoren
- POLARISATIE: TWEE EXTREME BENADERINGEN:
 - Alignment zonder diepgaande diagnose van M&E (wel van inputniveau, PFM)
 - 'oude' benadering: compleet parallellisme

IV. NAAR EEN MOGELIJKE OPLOSSING: TWIN-TRACK PROCESBENADERING

CREATIEVE TUSSENOPLOSSING (2-sporenbeleid)

1. Uitbouw nationale M&E (aanbod-en vraagzijde): diagnose en capacity building
2. Complementaire extern gestuurde M&E: voldoen aan bestaande M&E noden en systeemversterkend via betrokkenheid van nationale M&E actoren (learning-by-doing)

Op termijn: focus op opvolging kwaliteit nationale systemen (vraag&aanbod) (reality-checks on the ground) + impactevaluatie

IV. NAAR EEN MOGELIJKE OPLOSSING: TWIN-TRACK PROCESBENADERING

IV.1. FOCUS OP RECIPIENTENSYSTEEM: DIAGNOSE EN CAPACITEITSOPBOUW

Uitgangspunt: capaciteitsopbouw noodzakelijk, eerste stap: diagnose van sterke, zwakke punten (interessant zowel voor recipiënten als donoren, zie PEFA-experiment)

- Totopheden: geen diagnose-instrument (zoals bij PFM)
Mogelijke inputs voor diagnose-instrument (aandacht voor vraag als aanbodzijde):
 - Vragen die donoren hanteren bij beoordeling BS (Nederland, Danida, CIDA/EC)
 - Cida-studie van M&E in West-Afrikaanse landen
 - Readiness assessment van Kusek and Rist
 - Onafhankelijk onderzoek naar M&E (Booth & Lucas; PRSP Synthesis Note; Holvoet&Renard)

Actueel: verschillen in kwaliteit, maar meestal onvoldoende (vraag & aanbodzijde)

- opbouw: LT-benadering
- MAAR: verschillende stakeholders (in de eerste plaats nationale) hebben nu ook M&E noden (zowel inzake accountability als feedback)

IV. NAAR EEN MOGELIJKE OPLOSSING: TWIN-TRACK PROCESBENADERING

IV.2. COMPLEMENTAIRE EXTERN AANGESTUURDE M&E

- met maximale betrokkenheid van nationale actoren
- welke nationale actoren? Afhankelijk van de functie die men benadrukt:
 - Accountability: onafhankelijke nationale actoren (rekenkamer, CSO, parlement, universiteiten, ...)
 - Feedback: actoren van beleidsniveau en beheersniveau

GEEN STANDAARDPROCEDURES, WEL EXPERIMENTEN:

- Performance assessment frameworks
- Joint sector reviews

SUGGESTIES TOT VERBETERING VANUIT EVALUATIETHEORIE EN PRAKTIJK

IV. NAAR EEN MOGELIJKE OPLOSSING: TWIN-TRACK PROCESBENADERING

AANTAL PRINCIPES

- Complementaire processen als capaciteitsopbouw (learning-by-doing)
 - Capaciteitsopbouw van vraag-en aanbodzijde
 - Betrokkenheid van nationale actoren verhoogt de kans op gebruik
- Optimale harmonisatie (strikte definitie)
 - Uitwerken van joint diagnose, capaciteitsopbouw, joint complementaire processen (pefa-like)
 - Ook met niet-budgetdonoren: interessant voor beiden:
 - project M&E kan interessante info opleveren, zeker voor 'leerfunctie': vaak betreft het experimenten
 - voor projectdonoren: krijgen ruimer zicht op sector waarin hun projecten zich bevinden

IV. NAAR EEN MOGELIJKE OPLOSSING: TWIN-TRACK PROCESBENADERING

JRM en ARM: CONCRETE SUGGESTIES

NU: balanceren tussen de functies van 'accountability' and 'feedback' (zie slide 4) →
BETER OPSPLITSEN

ACCOUNTABILITY

- resultaten gerealiseerd? (info correct?)
- noodzaak: onafhankelijkheid & sterke externe validiteit

Onafhankelijkheid:

- geen betrokkenheid van implementerende overheid (mogelijk wel betrokkenheid van evaluatiedienst binnen de overheid, niet van implementatieniveau)
- best ook niet van betrokken donoren en zeker niet in leiding
- wel betrokkenheid van nationale onafhankelijke actoren (rekenkamer, parlement, universiteiten, cs0, ...)

Externe Validiteit: representatieve steekproef

FEEDBACK AND LESSONS LEARNING

- focus op 'onverwachte', 'experimenten'
- interne validiteit (experimentele of quasi-experimentele benadering)
- sterke betrokkenheid van implementerende overheid

IV. NAAR EEN MOGELIJKE OPLOSSING: TWIN-TRACK PROCESBENADERING

Rol van complementaire M&E op LT

- Naarmate 1 sterker wordt, kleinere rol; maar 1 wellicht vooral problematisch inzake accountability wegens weinig sterke onafhankelijke nationale actoren (gevoelige issue, politiek geladen)
 - Blijvend: opvolging kwaliteit nationale M&E (updates van de diagnose)
 - Impactevaluaties: vaak veeleisend methodologisch, financieel, terwijl resultaten ook internationaal interessant zijn (publieke goederenkarakter)
- + Ook noodzaak aan evaluatie van nieuwe hulpinstrumenten op zich: proces en impactevaluatie (zie b.v. Joint Evaluation of GBS)